

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Hodnocení výchovy pro udržitelný rozvoj v MŠ a ZŠ města Chrudim

Prosinec 2015

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje

Zadavatel:

Město Chrudim
Resselovo náměstí 77
537 16 Chrudim

Zástupce zadavatele:

Šárka Trunečková
sarka.truneckova@chrudim-city.cz, 469 657 100

Zpracovatel:

Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje
Nám. Republiky 12
530 21 Pardubice
IČO: 691 53 361
DIČ: CZ69153361

Zástupce zpracovatele:

Michaela Hošková
michaela.hoskova@rrapk.cz, 466 053 911

* jména jsou uvedena bez titulů

OBSAH

Obsah	3
ÚVOD.....	4
1 Školy a udržitelný rozvoj	6
1.1 Funkce škol ve společnosti	6
1.2 Udržitelný rozvoj ve školách a jeho vliv na společnost	8
2 Hodnocení udržitelného rozvoje ve školách města Chrudim	11
2.1 Metodika hodnocení škol.....	11
2.2 Hodnocení udržitelného rozvoje mateřských škol.....	12
2.2.1 Mateřské školy města Chrudim	12
2.2.2 Soubor hodnotících indikátorů mateřských škol	17
2.3 Hodnocení udržitelného rozvoje základních škol	22
2.3.1 Základní školy města Chrudim	22
2.3.2 Soubor hodnotících indikátorů základních škol	26
Vazba na jiné strategické dokumenty	32
Použité zdroje	33

ÚVOD

Udržitelný rozvoj patří mezi slovní spojení, jež je v posledních letech užíváno stále častěji, a to nejen na mezinárodních vědeckých konferencích. Problematikou udržitelného rozvoje se zabývají státy, města, obce, instituce i samotní občané.

Pojem udržitelný rozvoj vychází z anglických slov „sustainable development“. Zjednodušeně lze toto spojení definovat jako proces a rozvoj společnosti, jež respektuje a naplňuje potřeby současných generací, aniž by byly ohroženy potřeby generací příštích. Udržitelný rozvoj je založen na rovnováze tří pilířů – ekonomického, sociálního a environmentálního. Problematiku udržitelného rozvoje je tedy třeba chápat jako celek, jenž jde napříč celou společností, zasahuje do všech oblastí a činností.

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je předpokladem k osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním, pracovním i občanském životě.

Studie „**Hodnocení výchovy pro udržitelný rozvoj v MŠ a ZŠ města Chrudim**“ si klade za cíl zjistit, jaký vztah mají mateřské a základní školy v Chrudimi k udržitelnému rozvoji a jaká opatření v rámci této problematiky realizují. Cíle bude dosaženo prostřednictvím hodnotících indikátorů, neboť indikátory jsou ideálním ukazatelem porovnávajícím aktuální stav s minulým či požadovaným. Hodnotící indikátory budou v rámci této studie definovány a nastaveny tak, aby co nejlépe vystihly obraz udržitelného rozvoje ve školách.

Studie je rozdělena do několika částí. V první části je pozornost věnována vymezení pojmu udržitelný rozvoj ve školách a jeho uplatnění v praxi. Druhá část je posléze zaměřena na analýzu vybraných škol. U šesti mateřských a čtyř základních škol proběhne v období roku marketingový výzkum realizovaný prostřednictvím dotazníkového šetření. Výsledky výzkumu budou porovnány s načerpanými informacemi z první části studie a vyhodnoceny prostřednictvím hodnotících indikátorů.

Jako předloha pro stanovení hodnotících indikátorů bude použit „model udržitelného rozvoje škol“ definovaný Univerzitou Mateje Bela v Banské Bystrici, jež rozděluje fungování vzdělávacích institucí do čtyř oblastí:

- 1) Management – je zaměřen na aktivity spojené s plánováním, organizováním, kontrolou, hodnocením a rozhodováním.
- 2) Výchova a vzdělání – jsou zaměřeny na znalosti a dovednosti žáků.
- 3) Zdraví a sociální prostředí – je zaměřeno na prostředí, ve kterém se každý den žáci pohybují.
- 4) Provoz – je zaměřen na provozní aktivity související s fungováním školy.

Hodnoty indikátorů budou pravidelně aktualizovány, prostřednictvím nových dotazníkových šetření. Pravidelné dotazníkové šetření pomůže městu v hodnocení škol v oblasti udržitelného rozvoje.

1 ŠKOLY A UDRŽITELNÝ ROZVOJ

1.1 Funkce škol ve společnosti

Udržitelný rozvoj (dříve též „trvale udržitelný rozvoj“) je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby současnosti bez ohrožování možností budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby. Je v podstatě procesem změn, ve kterém jsou využívány zdroje, orientace vývoje technologií a transformace institucí zaměřeny na harmonické zvyšování současného i budoucího potenciálu uspokojování lidských potřeb a aspirací.

Udržitelný rozvoj je cílený, dlouhodobý, komplexní a synergetický proces, jež ovlivňuje všechny oblasti života (duchovní, sociální, ekonomickou, environmentální, institucionální...) a prostřednictvím nich i každého z nás, neboť všichni jsme ovlivněni prostředím, ve kterém se pohybujeme a všichni taktéž sami svou každodenní činností toto prostředí přetváříme a upravujeme dle svých aktuálních potřeb a požadavků. Naše počínání má pak vliv nejen na nás a naše okolí, ale taktéž na generace příští.

Jednou z významných institucí naší společnosti, která má bez pochyb vliv na udržitelný rozvoj je škola. Ve škole, jak mateřské tak základní, tráví děti polovinu svého dne. To, co se zde naučí, co okoukají, na ně působí. Mimo rodinu je to tedy právě škola, která podporuje sociální a osobní rozvoj a připravuje žáky na život osobní, pracovní i občanský. Škola jako vzdělávací instituce poskytuje žákům příslušné věkové skupiny vzdělání, zabezpečuje výchovu a plní i další funkce, bez kterých kultura společnosti nemůže existovat.

Škola má ve společnosti svoje osobité postavení a význam. Funkce školy, složení školské komunity a systém fungování diferencují uplatnění udržitelného rozvoje v jejím prostředí od jiných článků společnosti. Zároveň předurčuje význam a vztah školy k udržitelnému rozvoji. V rámci prosazování udržitelného rozvoje společnosti škola nese zodpovědnost jako:

- Společenská instituce

Škola je společenská instituce, jejíž tradiční funkcí je poskytovat vzdělání žákům příslušných věkových skupin v organizovaných formách podle určitých vzdělávacích programů. Pojetí a funkce školy se mění se změnami společenských potřeb.

Dnešní společnost je charakteristická moderními informačními zdroji, množstvím dostupných informací, technologickými inovacemi, rychlým životním tempem a velkým ekonomickým rozvojem, ale reprezentuje jí i environmentální politika orientovaná na udržitelný rozvoj.

Škola je chápána jako jeden z hlavních nástrojů udržitelného rozvoje, a proto by dnes, stejně jako v minulosti, měla sloužit jako nástroj výchovy společnosti.

- **Výchovně – vzdělávací instituce**

Tvůrce životního prostředí a základní kameny společnosti představují děti a mládež. A protože škola provází člověka od raného věku až k dospělému životu, je centrem vzdělání, zdrojem šíření nových poznatků a informací, měla by plnit i hlavní funkci při výchově a vzdělávání svých občanů. Její úlohou, jakožto výchovně - vzdělávací institucí, je pomoci žákům porozumět problémům současné společnosti, vytvořit prostor pro tvořivost a aktivitu studentů a naučit žáky jednat směrem k udržitelnému rozvoji.

- **Sociální instituce**

Školu, jako sociální instituci, charakterizuje její vlastní struktura vztahů, sociální politika a kultura. Všechny tyto její vlastnosti se významnou měrou podílí na socializaci člověka. Děti se prostřednictvím školy učí komunikovat a jednat, vytvářejí si mezi sebou vzájemné vztahy, sdílejí a vyměňují si své názory, učí se toleranci a respektování etických hodnot a lidských práv. Prezentované hodnoty a postoje vytvářejí modely sociálního jednání, které škola předává dětem, jako členům společnosti a budoucím občanům.

- **Výrobní instituce**

Každou organizaci můžeme v přeneseném významu nazvat jako výrobní, neboť každá má nějaký cíl, kterého se snaží za pomoci svých vnitřních procesů dosáhnout. Cíle se liší dle zaměření organizace. Společným cílem všech však zůstává ve větší či menší míře uspokojit potřeby a požadavky svých zákazníků, tedy dodat na trh kvalitní produkt a službu. To platí i v případě škol. Škola představuje podnikatele či výrobní organizaci, která využívá stejně jako ostatní subjekty soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání k přeměně vstupů na výstupy. Přičemž:

Vstupy = materiál, energie, lidské zdroje, finanční zdroje, učební plány a jiné.

Transformace = přeměna vstupů na výstupy za pomoci efektivního pracovního procesu, kvalitní výuky a vzdělání respektující principy udržitelného rozvoje.

Výstupy = služba, produkt (žák určité kvality, uvědomělý člen společnosti, vybavený potřebnými vědomostmi a zručnostmi).

V případě škol jsou výstupem i zákazníkem samotné děti. Kvalita poskytnutých služeb a spokojenost zákazníka se podílí na tvorbě image školy, což v konečném důsledku rozhoduje o jejím postavení na trhu a konkurenčním výhodám v boji o děti do budoucna.

1.2 Udržitelný rozvoj ve školách a jeho vliv na společnost

V předchozí kapitole byla popsána důležitost a úloha škol ve společnosti a jejich vliv na každého z nás. V této kapitole bude pozornost podrobněji zaměřena na uplatnění principů udržitelného rozvoje přímo v samotných školách. Školy mohou přispívat k naplnění udržitelného rozvoje ve dvou rovinách:

- 1) Přímo – svojí každodenní provozní činností.
- 2) Nepřímo - v rovině informativní působit na mladou generaci a vštěpit jí takové hodnoty a jednání, které jsou v souladu s principy udržitelného rozvoje.

Vliv škol na udržitelný rozvoj tedy není zanedbatelný. Školy stejně jako další instituce a podniky produkují určité množství odpadu, spotřebovávají vodu a energii. Oproti jiným podnikům navíc svou každodenní činností učí žáky škol respektovat přírodu kolem nás a vštěpují jim základní principy udržitelného rozvoje.

Udržitelným rozvojem ve školách se zabývalo a dodnes zabývá mnoho vědců a odborníků. Ti podrobněji zkoumali jednotlivé roviny udržitelného rozvoje a dále je rozčlenili do čtyř množin, posléze nazývaných jako **model udržitelného rozvoje**, jenž rozděluje život a fungování škol na:

- 1) Management – je zaměřen na aktivity spojené s plánováním, organizováním, kontrolou, hodnocením a rozhodováním ve všech oblastech a činnostech školy. Jeho úspěch závisí převážně na vedení školy a schopnostech manažera, neboť ten udává hlavní směr a myšlenku a rozhoduje o tom, kam se bude škola ubírat v budoucnu.
- 2) Výchova a vzdělání – jsou zaměřeny na znalosti a dovednosti žáků. Děti a mládež jsou základním kamenem společnosti, budoucí tvůrci dalšího vývoje životního prostředí. Ve škole tráví většinu svého dne, a to, co se zde naučí, rozhodne ve velké míře o tom, jaký vztah a myšlenku zaujmou k ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji v budoucnu.
- 3) Zdraví a sociální prostředí – významně ovlivňuje každého z nás. Prostor, ve kterém se každý den pohybujeme, má vliv na naši psychiku a posléze i fyzickou stránku zdraví.
- 4) Provoz – je zaměřen na provozní aktivity související s fungováním školy (odpadové hospodářství, energetické hospodářství, ochrana ovzduší, politika nákupu a hospodaření a další).

Naplnění výše zmíněných množin má posléze vliv nejen na školu samotnou, ale také na okolní prostředí a společnost. Dle odborných publikací školy ovlivňují prostředí, ve kterém se pohybují hned ve třech rovinách, a to: environmentální, sociální, ekonomické.

Na úrovni environmentální pociťuje činnost škol nejvíce příroda kolem nás. Oproti tomu sociální rovina cílí nejvíce na psychiku a duševní zdraví jedinců. Ekonomická rovina, jak již název sám napovídá, je zaměřena na finanční zdroje a jejich úsporu ve vztahu k udržitelnému rozvoji.

Konkrétní činnosti škol a jejich vliv na společnost je uveden v následující tabulce.

Přínos	Činnost školy	Vliv na společnost
Environ- mentální	• Lepší environmentální chování školy. • Účinné environmentální řízení školy. • Efektivní využití zdrojů (energie, voda, materiál, suroviny ...). • Snížení produkce odpadu. • Zavedení alternativních zdrojů a postupů.	• Zlepšení životního prostředí školy a okolí. • Zlepšení propagace přírodních a kulturních hodnot regionu v očích veřejnosti. • Environmentální osvěta občanů.
Sociální	• Změna kultury a filozofie školy. • Zlepšení image školy směrem k veřejnosti. • Zvýšení povědomí o UR žáků a okolí. • Vyšší zainteresovanost subjektů školy v rámci řešení problémů. • Zlepšení komunikace, zkvalitnění vztahů mezi subjekty školy. • Dodržování lidských práv, snížení kriminality a diskriminace. • Zlepšení zdraví a bezpečnostní stránky školy. • Zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců. • Zvýšení spokojenosti a loajality zaměstnanců. • Zkvalitnění výkonu pedagogických zaměstnanců. • Zkvalitnění výchovně – vzdělávacího procesu.	• Zlepšení image školy směrem k veřejnosti. • Zlepšení postavení školy v místní komunitě. • Upevnění postavení školy na trhu. • Aktivní účast na zvýšení povědomí společnosti o UR. • Zvýšení zájmu místní komunity na problematice škol. • Rozvoj a spolupráce škol s dalšími subjekty v okolí. • Zlepšení vztahů a komunikace škol a komunity.

Ekonomický	• Úspory finančních prostředků prostřednictvím efektivního využití zdrojů. • Úspory finančních prostředků prostřednictvím zlepšením infrastruktury školy. • Snížení nákladů pořízených zdrojů. • Přínos finančních prostředků způsobený zhodnocováním odpadu. • Přínos finančních prostředků způsobený používáním alternativních zdrojů. • Přínos finančních prostředků z realizovaných projektů a sponzorských aktivit. • Dodržování platné legislativy. • Zvýšení konkurenceschopnosti.	• Účast na rozvoji místní ekonomiky. • Podpora a rozvoj místního turismu a cestovního ruchu. • Podpora zvýšení prodeje bio potravin, environmentálních výrobků, alternativních výrobků. • Podpora místní výroby.
------------	--	---

2 HODNOCENÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE VE ŠKOLÁCH MĚSTA CHRUDIM

2.1 Metodika hodnocení škol

Ač je problematika udržitelného rozvoje bohatě teoreticky zpracovaná a podložená, problémem stále zůstává její převod do praxe, její praktické naplňování a uplatňování. Pro dosahování cílů udržitelného rozvoje, sledování pokroku, zjišťování stavu realizace a pro smysluplné rozhodování, je potřebné shromažďovat a vyhodnocovat relevantní informace, zavádět určité měřitelné charakteristiky a využívat statistické nástroje a data.

V praxi je tedy třeba nejprve shromáždit informace. Pro účel tohoto dokumentu budou data zajištěna prostřednictvím dotazníkového šetření. Školám, jejichž zřizovatelem je město Chrudim, bude předložen dotazník. Otázky v dotazníku, jenž je umístěn v následující kapitole, jsou sepsány a formulovány do podoby hodnotících indikátorů. **Indikátory** jsou ukazatelé, které porovnávají změnu současného stavu se stavem minulým či budoucím a tvoří tak cenný podklad pro následné hodnocení a rozhodování.

Jako předloha pro stanovení hodnotících indikátorů byl použit model udržitelného rozvoje definovaný v předchozí kapitole. Dotazník a jeho konečné hodnocení jsou rozděleny do čtyř oblastí:

- I. Indikátory managementu,
- II. Indikátory výchovy a vzdělání,
- III. Indikátory zdraví a sociálního prostředí,
- IV. Indikátory provozní.

Pro lepší přehlednost je dotazník upraven do tabulek. Kromě sloupce indikátor, obsahuje dotazník dále i sloupce charakteristika indikátorů, kritéria hodnocení, hodnota.

Charakteristika indikátoru - blíže popisuje a vysvětluje daný indikátor.

Kritéria hodnocení – slovně popisují hodnotu uvedenou v posledním sloupku tabulky.

Hodnota – číselná hodnota stanovena na škále od 0 do 2. Tato hodnota udává skutečný vliv daného indikátoru na udržitelný rozvoj, přičemž:

- 0 = žádný nebo zanedbatelný vliv indikátoru na udržitelný rozvoj,
- 1 = středně velký vliv indikátoru na udržitelný rozvoj,
- 2 = velký vliv indikátoru na udržitelný rozvoj.

Připraveného dotazníkového šetření se zúčastní celkem čtyři základní školy a šest škol mateřských. Těm bude zaslán první dotazník v roce 2016. Vyplněné dotazníky budou vyhodnoceny. Město Chrudim tak získá prvotní přehled o stavu udržitelného rozvoje ve školách. Hodnoty nastavených indikátorů budou následně pravidelně aktualizovány a posuzovány s hodnotami minulými.

2.2 Hodnocení udržitelného rozvoje mateřských škol

2.2.1 Mateřské školy města Chrudim

Mateřská škola, Chrudim 2, Dr. Jana Malíka 765

Počet tříd:	6
Počet dětí:	159
Počet pedagogů:	11

Školní vzdělávací program:

„Hledáme barevné cesty života“

Vzdělávací koncepce školy:

Prioritami vzdělávacího programu je znalost a respektování základních lidských hodnot, znalost hodnoty zdraví, prevence nemocí a úrazů, odpovědnost za vlastní chování, schopnost samostatného rozhodování a řešení problémů běžného života, posilování duševní odolnosti a rozvíjení komunikace a spolupráce.

Od roku 1996 je škola zapojena do projektu Škola podporující zdraví.

Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345

Počet tříd:	5
Počet dětí:	130
Počet pedagogů:	12

Školní vzdělávací program:

„Až Ti bude úzko, otoč se čelem ke Slunci. Všechny stíny budeš mít rázem za zády.“

Vzdělávací koncepce školy:

Důraz je kladen na jazykové (bilingvální vzdělávání) dětí ve všech třídách, na estetickou výchovu a komplexní ozdravný program v MŠ.

Mateřská škola, Chrudim 3, Víta Nejedlého 769

Počet tříd:	4
Počet dětí:	109
Počet pedagogů:	8

Školní vzdělávací program:

„Na společné lodi“

Vzdělávací koncepce školy:

Koncepčním záměrem MŠ je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické a sociální tak, aby na konci předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností.

Mateřská škola, Chrudim 3, U Stadionu 755

Počet tříd:	6
Počet dětí:	138
Počet pedagogů:	11

Školní vzdělávací program:

"Je nám dobře na světě"

Vzdělávací koncepce školy:

Vzdělávání v mateřské škole má vést k tomu, aby dítě na konci předškolního období získalo **fyzickou, psychickou a sociální samostatnost** pro život a to vše s ohledem na jeho rozsah předpokladů a individuální možnosti. Celý vzdělávací program by měl být orientován tak, aby se děti učily **prožívat a chápat svět kolem sebe**, měly chuť **poznávat, tvořit a přemýšlet**, aby měly **zájem se samy vzdělávat a získávat informace**. Na základě tohoto vzdělávání by měly být **schopné se plnohodnotně zapojit do společnosti a uplatnit své schopnosti a dovednosti** ve všedním životě. Důraz by měl být kladen na to, aby vše **prožívaly přirozeným způsobem**, měly možnost vyjádřit své pocity, přání, sny a na základě poznatků tyto sny později mohly uskutečnit.

Oblast výchovně-vzdělávací

Nyní předškolní vzdělávání probíhá podle ŠVP-PV **Je nám dobře na světě**. Jeho hlavním záměrem je rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dětí, a také spolupráce s rodinou. Do ŠVP je přidána logopedická prevence a intervence a sportovní zaměření MŠ. (Děti pravidelně navštěvují plavecký bazén, saunu, zimní stadion a účastní se sportovních akcí.)-Spolupráce se Sportovišti města.

Vytváření **zdravých životních návyků a postojů** jako základu zdravého životního stylu dle **metodiky programu Zdravá abeceda** (především **zdravá a vyvážená strava** – zdravé svačinky, spolupráce s pěstiteli aj., **zdravé prostředí** - třídění odpadů, ochrana přírody, **vnitřní pohoda** – zařazení dětské jógy a **zdravý pohyb**).

Začlenění pedagogického přístupu na základě **Gardnerovy teorie inteligenčního spektra**. Snažíme se u dětí o rozvíjení všech složek tak, aby docházelo k vyrovnání spektra inteligencí. Nejdůležitější hlediskem však stále zůstává respektovat individualitu každého dítěte.

Postupně začleníme **prvky metody „Začít spolu“** – vytvoříme ve třídách dětské interaktivní „koutky“ (centra aktivity), aby si děti mohly, při samostatné činnosti, samy zvolit, čemu se chtějí v dané chvíli věnovat. (Tzn. např. koutek hudební, výtvarný, čtenářský, dílny, koutek s PC...).

Mateřská škola, Chrudim 2, Na Valech 693

Počet tříd:	8
Počet dětí:	201
Počet pedagogů:	16

Školní vzdělávací program:

„Čtyřlístek – krůček ke štěstí“

Vzdělávací koncepce školy:

1. Výchova a vzdělávání

- Kvalitní ŠVP a promyšlené vzdělávací programy
- Široká nabídka nadstandardních aktivit pro děti
- Pestrá nabídka akcí pro děti a rodiče
- Zaměření na logopedii – cílená pomoc při odstraňování poruch ve výslovnosti

2. Personální podmínky

- Dobré klima školy
- Kvalifikovanost a odbornost pg. sboru
- Vhodné nastavení strategie DVPP

3. Materiální podmínky

- Postupná modernizace budov
- Zlepšení podmínek v oblasti ITC
- Dostatek pomůcek, hraček a materiálu pro rozvoj dětí
- Dostatek pomůcek, hraček a materiálu pro rozvoj dětí
- Využití volných prostor budovy Na Valech 193
- Rozdílnost zázemí jednotlivých budov
- Vybavení zahrad

4. Organizační a řídicí podmínky

- Dobré jméno školy
- Spolupráce
- Odloučená pracoviště

5. Spolupráce s rodiči a s ostatními organizacemi

- Dobrá spolupráce s rodiči
- Spolupráce se ZŠ Školní náměstí a ZŠS, s MŠ Koníček v Pardubicích
- Využití kontaktů se Zdravým městem a místních organizací

Využití nabídek ekoprogramů ekostanice Pasíčka a Paleta

Mateřská škola Stojáňů Chrudim

Počet tříd:	6
Počet dětí:	133
Počet pedagogů:	14

Školní vzdělávací program:

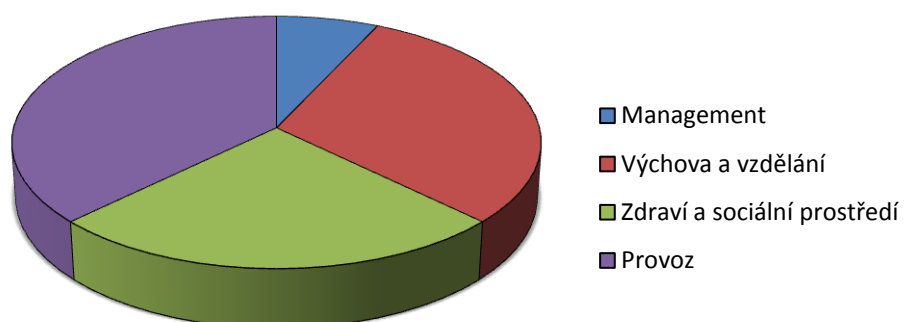
„Barevný rok“

Vzdělávací koncepce školy:

Dělat smysluplné věci bez nezdravého soutěžení, srovnávání, a přemíry organizovaných akcí. Zaměření na EVVO a pěstování dobrých mezilidských vztahů.

2.2.2 Soubor hodnotících indikátorů mateřských škol

Soubor indikátorů udržitelného rozvoje ZŠ	Počet
I. Indikátory managementu	3
II. Indikátory výchovy a vzdělání	12
III. Indikátory zdraví a sociálního prostředí	11
IV. Indikátory provozní	16
Celkem	42

I. Indikátory managementu

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Spolupráce školy s veřejností	Škola spolupracuje s širokou veřejností na problematice UR. Posuzováno ve všech oblastech školy (management, výchova a vzdělání, zdraví a sociální prostředí, provoz). Podmínky podpory zdraví v MŠ (Kurikulum podpory zdraví).	Ne - žádná spolupráce	0
		Spolupráce v některých oblastech	1
		Spolupráce ve všech oblastech	2
Prezentace školy na veřejnosti	V rámci prezentace školy je propagována politika UR směrem k veřejnosti. (např. nábor nových žáků, prezentace v médiích, akce...)	Ne - prezentace nepropagují UR	0
		Některé prezentace propagují UR	1
		Všechny prezentace propagují UR	2
Modely řízení školy	Certifikované modely a programy školy v oblasti řízení podporují UR. (např. EMS, Zdravá škola, Bezpečná škola ...)	Ne - žádné nepodporují UR	0
		Jeden podporuje UR	1
		Více podporuje UR	2

II. Indikátory výchovy a vzdělání

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Zařazení tematických částí s problematikou UR do činností	Ve vzdělávacím programu školy jsou obsaženy tematické části, témata, dílčí cíle a ukazatele vzdělání, zaměřené svým obsahem na problematiku UR. (např. environmentální výchova, ekologie, ochrana přírody a krajiny...)	Ne - žádné	0
		Jedna aktivita či projekt zaměřený na UR	1
		Více aktivit a projektů zaměřených na UR	2
Děti podílející se na aktivitách vztahující se k tématu UR	Procento dětí, které se věnují v rámci vzdělávacích aktivit problematice UR k celkovému počtu. (např. prostřednictvím soutěží, přednášek, třídění hliníku, Uklidme svět ...)	0 – 10 %	0
		11 – 50 %	1
		51 – 100 %	2
Úroveň realizovaných aktivit školy	Aktivity, jež škola realizuje v rámci problematiky UR, jsou organizovány na školské, regionální, národní či mezinárodní úrovni.	Školské	0
		Regionální a národní	1
		Mezinárodní	2
Realizace aktivit školy k tématu UR	Počet aktivit školy zaměřených na problematiku UR realizovaných pouze na školské úrovni. (např. soutěže, výstavy, akce ke Dni Země, Dnům zdraví...)	1 - 9	0
		10 - 14	1
		15 a více	2
Realizace aktivit školy k tématu UR s účastí veřejnosti	Počet aktivit zaměřených na problematiku UR organizovaných školou s účastí široké veřejnosti.	1 - 2	0
		3 - 4	1
		5 a více	2
Implementace environmentálního aspektu UR	Implementace environmentálních témat UR do tematických částí a dílčích cílů (např. ochrana životního prostředí...)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2
Implementace sociálního aspektu UR	Implementace sociálních témat UR do tematických částí a dílčích cílů (např. chudoba, mír, zodpovědnost za své činy, zdraví, kultura...)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2

Implementace ekonomického aspektu UR	Implementace ekonomických témat UR do tematických částí a dílčích cílů (<i>např. rozvoj, hospodaření, výroba, spotřeba...</i>)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2
Zavádění nových vyučovacích metod	Tradiční výchova a vzdělání rozšířena o nové metody a formy výuky. (<i>např. projektové dny, diskusní kruh, ankety pro rodiče, hry, modelové příběhy, hraní rolí, pohyby v přírodě, exkurze, experimenty, prožitkové učení...</i>)	Ne – žádné	0
		V některých předmětech	1
		Ve všech předmětech	2
Dostupnost odborné literatury pro UR	Škola má k dispozici odbornou literaturu používanou pro výchovu a vzdělání k UR. (<i>např. metodické či pedagogické publikace, učebnice, brožury, pracovní listy, interaktivní programy...</i>)	Ne - žádnou	0
		Pouze pro některé předměty	1
		Pro všechny předměty	2
Technické zabezpečení pro výchovu a vzdělání k UR	Škola má k dispozici kvalitní technické pomůcky používané pro výchovu a vzdělání k UR. (<i>např. odborné učebny, ekoplochy, naučné chodníky, audiovizuální zdroje ...</i>)	Ne – žádné	0
		Pouze pro některé předměty	1
		Pro všechny předměty	2
Využívání informačně komunikačních prostředků pro UR	Škola pravidelně využívá všechny dostupné prostředky zvyšující informovanost a komunikaci v oblasti UR. (<i>např. školní rozhlas, časopis, nástěnka, počítače, internet...</i>)	Ne – žádné	0
		Pouze některé	1
		Všechny dostupné	2

III. Indikátory zdraví a sociálního prostředí

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Přítomnost negativních sociálně-ekonomických faktorů	V prostředí školy se vyskytly negativní sociálně-ekonomické faktory. (<i>např. špatná finanční situace školy, direktivní styl řízení či vyučování, konflikty...</i>)	Ano - minimálně jeden	0
		-	1
		Ne - žádné	2
Realizace opatření na minimalizaci rizikových faktorů	Škola realizuje aktivity, jež mají za cíl snížit, odstranit či předcházet vzniku fyzikálních, chemických, biologických, sociálně-ekonomických rizikových faktorů zdraví. (<i>např. protihlukové bariéry, zateplení, klimatizace, dezinfekce...</i>)	Ne - žádné	0
		1 realizovaná aktivita	1
		2 a více realizovaných aktivit	2
Nemocnost dětí	Procento nemocnosti dětí (infekční a neinfekční onemocnění) z celkového počtu dětí ve škole za daný rok	31 – 100 %	0
		11 – 30 %	1
		0 – 10 %	2
Počet evidovaných úrazů	Celkový počet školních a pracovních úrazů evidovaných školou.	Více než 6	0
		1 - 5	1
		Žádný evidovaný úraz	2
Výskyt užívání návykových látek	Ve škole se objevily případy výskytu užívání návykových látek způsobujících závislost. (<i>např. drogy, alkohol, tabákové výrobky...</i>)	Ano - minimálně jeden	0
		-	1
		Ne - žádné	2

Úroveň stravování	Procento dětí, pedagogů a dalších subjektů školy pravidelně se stravujících k celkovému počtu.	0 – 50 %	0
		51 – 75 %	1
		76 – 100 %	2
Úroveň participace	Účast subjektů školy (děti, pedagogové, další zaměstnanci) a široké komunity (rodiče, instituce...) na chodu školy.	Ne - žádná	0
		Na úrovni školské	1
		Na úrovni široké komunity	2
Školní integrace	Škola integruje děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami.	Ne	0
		-	1
		Ano	2
Příprava aktivit z oblasti výchovy a vzdělání k UR pro veřejnost	Škola realizuje prostřednictvím svých pedagogů výchovně-vzdělávací aktivity pro širokou veřejnost. (např. <i>workshopy, školení, semináře, přednášky, besedy ...</i>)	Ne – žádné	0
		1 – 4 aktivity	1
		5 a více aktivit	2
Účast na tvorbě místního prostředí	Škola se aktivně podílí svými aktivitami na tvorbě místního prostředí. (např. <i>prostřednictvím umístění ptačích budek, starost o útulky, čištění potoků, přikrmování zvířat, tvorba naučných chodníků, výsadba stromů, obnova místních tradic a kultury, finanční sbírky ...</i>)	1 – 3 aktivity	0
		4 – 7 aktivity	1
		8 a více aktivit	2
Účast na tvorbě globálního prostředí	Škola se aktivně podílí na tvorbě globálního prostředí. (např. <i>prostřednictvím kampaní, adopce na dálku, Den Země, ETM a EDBA ...</i>)	1 aktivita	0
		2 aktivity	1
		4 a více aktivit	2

IV. Indikátory provozní

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Nakládání s odpady	Škola má vypracovaný detailní postup jak nakládat s odpady. K postupu bylo provedeno školení a samotný dokument je umístěn na veřejně dostupném místě.	Ne – žádný dostupný postup	0
		Vypracovaný postup není umístěn na veřejně dostupném místě či k němu nebylo provedeno školení	1
		Vypracovaný postup je na veřejně dostupném místě i k němu bylo pořádáno školení	2
Minimalizace odpadů	Škola realizuje aktivity zaměřené na minimalizaci vzniku odpadů. (např. <i>omezení nákupu jednorázových výrobků, znovu využití papíru ...</i>)	Ne - žádné	0
		1 – 2 aktivity	1
		3 a více aktivit	2
Znovuvyužití odpadu	Škola realizuje aktivity zaměřené na znovu využití odpadu. (např. <i>sběr papíru, burzy knih, hraček, šatstva...</i>)	Ne - žádné	0
		1 – 2 aktivity	1
		3 a více aktivit	2
Celoroční separace odpadu	Škola realizuje celoročně sběr separovaného odpadu, a to přímo v místě jeho vzniku či v prostorách na to určených.	Ne - žádný	0
		Separace 3 komodit	1
		Separace alespoň 6 komodit	2

Třídění bioodpadu	Škola zhodnocuje bioodpad, a to sama prostřednictvím svých kompostéru či za pomoci externí organizace.	Ne - nerealizuje	0
		-	1
		Ano - realizuje	2
Realizace technických opatření na snížení spotřeby vody	Procento vyměněných záchodových splachovačů za dvojfázové k celkovému počtu. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
	Procento vyměněných vodovodních baterií za baterie na fotobuňku nebo pákové baterie k celkovému počtu. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Roční spotřeba vody	Celkové množství spotřebované vody přepočtené na jeden subjekt školy. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	poměr > 1	0
		poměr = 1	1
		poměr < 1	2
Realizace technických opatření na snížení spotřeby energie	Procento vyměněných žárovek za úspornější světelné zdroje k celkovému počtu. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
	Procento místností s nainstalovanými termostatickými regulátory k celkovému počtu místností školy. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Roční spotřeba elektrické energie	Celkové množství spotřebované elektrické energie v daném školním roce k roku předchozímu. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	poměr > 1	0
		poměr = 1	1
		poměr < 1	2
Roční spotřeba tepelné energie	Celkové množství spotřebované tepelné energie v daném školním roce k roku předchozímu. <i>Data dodá energetický manažer.</i>	poměr > 1	0
		poměr = 1	1
		poměr < 1	2
Realizace technických opatření zaměřených na snížení vlivu dopravy na ŽP	Celkový počet aktivit, jež škola realizuje za účelem snížení vlivu dopravy na životní prostředí. (např. umístění stojanů na kola, omezení vjezdu osobních aut do areálu školy..)	Ne - žádné	0
		1 aktivita	1
		2 a více aktivit	2
Nákup environmentálně šetrnějších výrobků	Podíl spotřebního zboží a drobného hmotného majetku (DHM) s pozitivním vlivem na UR. Indikátor sleduje podíl veškerého nakupovaného zboží (spotřebního materiálu i DHM) s prokazatelným pozitivním vlivem na UR.	0 – 20 %	0
		21 – 50 %	1
		51 % a více	2
Nákup výrobků z lokálních zdrojů	Procento lokálních dodavatelů z celkového počtu dodavatelů.	0 – 20 %	0
		21 – 50 %	1
		51 % a více	2
Nákup biopotravin	Procento certifikovaných druhů biopotravin k celkovému počtu nakupovaných potravin.	0 – 20 %	0
		21 – 50 %	1
		51 % a více	2

2.3 Hodnocení udržitelného rozvoje základních škol

2.3.1 Základní školy města Chrudim

Základní škola Chrudim, Dr. J. Malíka 958

Počet tříd:	18
Počet žáků:	491
Počet pedagogů:	34

Školní vzdělávací program:

“Umět a znát, abychom si v životě věděli rady“

Vzdělávací koncepce školy:

Základní filosofická východiska naší pedagogické práce je založena na:

- partnerském vztahu k dětem i jejich rodičům,
- bezpečném prostředí a pozitivním sociálním klimatu,
- rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností,
- rozvíjení vnitřní motivace.

Dlouhodobá vzdělávací koncepce školy je zaměřena na samostatné myšlení, výběr a třídění informací a schopnost využití získaných poznatků při řešení problémů. Činnost školy je směřována k podpoře aktivity a tvořivosti žáků, k vytváření prostoru pro jejich seberealizaci a k rozvoji přirozeného nadání. Poskytuje všem žákům příležitosti zažít úspěch.

Škola vytváří nabídku různých programů, aktivit a záležití pouze na rozhodnutí a odpovědnosti žáků a jejich rodičů, jak této nabídky využijí. Cílem je vytváření pozitivního vztahu ke vzdělání a motivace k dalšímu celoživotnímu vzdělávání.

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

Počet tříd:	25
Počet žáků:	651
Počet pedagogů:	40

Školní vzdělávací program:

„Zdravé, spokojené a svobodné dítě rádo objevuje život“.

Vzdělávací koncepce školy:

- Vést žáky k celoživotnímu vzdělávání, naučit se učit a získané vědomosti a dovednosti využít v praxi.
- Podpora projektů zaměřených na udržitelný rozvoj.

Základní škola, Chrudim, Školní náměstí 6

Počet tříd:	18
Počet žáků:	427
Počet pedagogů:	30

Školní vzdělávací program:

„Do života s rozhledem“.

Vzdělávací koncepce školy:

Výchovně vzdělávací strategie vychází z měnících se podmínek na trhu práce v blízké budoucnosti a její snahou je se zaměřit na technické obory prostřednictvím volitelných předmětů- pracovní činnosti, chemicko- fyzikální praktika. Dále na práci s PC a cizí jazyky – angličtina od 1. třídy a další dva volitelné předměty Rj a Nj od 7.třídy. Cílem koncepce je vytvořit pro žáky prostředí, kde se jim dostane kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče a kde se budou cítit spokojeně.

Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756

Počet tříd:	22
Počet žáků:	548
Počet pedagogů:	37

Školní vzdělávací program:

" Sportem a hrou ke vzdělávání".

Vzdělávací koncepce školy:

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů. V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociální dovednosti. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezřídka považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné následujícím kompetencím:

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků. Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací. Žáky vedeme k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování a umožňujeme jim ve vhodných případech realizovat vlastní nápady. Žáci se zúčastňují různých sportovních a humanitních soutěží a olympiád.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Kompetence komunikativní považujeme v našem vzdělávacím programu za vysoce důležité, a proto jejich naplňování věnujeme značný prostor a čas. Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Tyto kompetence rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

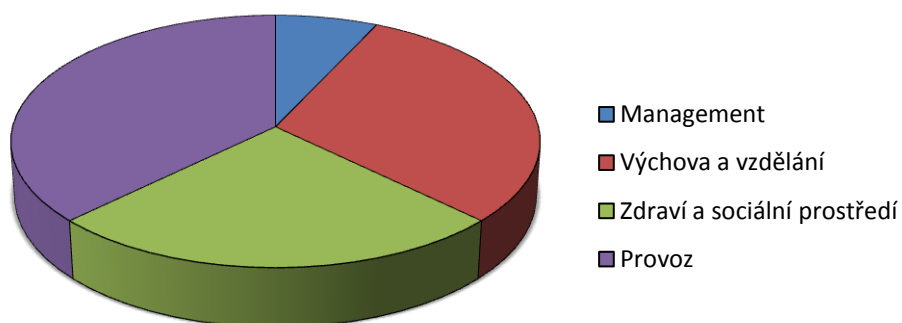
Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech při TV, na školách v přírodě apod. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovedností používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí. Žáky vedeme k objektivnímu posouzení svých možností při profesní orientaci, výuku doplňujeme o praktické exkurze.

2.3.2 Soubor hodnotících indikátorů základních škol

Soubor indikátorů udržitelného rozvoje ZŠ	Počet
V. Indikátory managementu	3
VI. Indikátory výchovy a vzdělání	13
VII. Indikátory zdraví a sociálního prostředí	11
VIII. Indikátory provozní	16
Celkem	43

I. Indikátory managementu

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Spolupráce školy s veřejností	Škola spolupracuje s širokou veřejností na problematice UR. Posuzováno ve všech oblastech školy (management, výchova a vzdělání, zdraví a sociální prostředí, provoz).	Ne - žádná spolupráce	0
		Spolupráce v některých oblastech	1
		Spolupráce ve všech oblastech	2
Prezentace školy na veřejnosti	V rámci prezentace školy je propagována politika UR směrem k veřejnosti. (např. nábor nových žáků, prezentace v médiích, akce...)	Ne - prezentace nepropagují UR	0
		Některé prezentace propagují UR	1
		Všechny prezentace propagují UR	2
Modely řízení školy	Certifikované modely a programy školy v oblasti řízení podporují UR. (např. EMS, Zdravá škola, Bezpečná škola...)	Ne - žádné nepodporují UR	0
		Jeden podporuje UR	1
		Více podporuje UR	2

II. Indikátory výchovy a vzdělání

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Zařazení předmětů UR do učebních plánů	V učebním plánu školy jsou obsaženy i nepovinné předměty zaměřené svým obsahem na problematiku UR. (např. environmentální výchova, ekologie, ochrana přírody a krajiny...)	Ne - žádné	0
		Jeden předmět zaměřený na UR	1
		Více předmětů zaměřených na UR	2
Odborná činnost žáků k tématu UR	Procento žáků, které se věnuje v rámci svých školských aktivit problematice UR k celkovému počtu. (např. prostřednictvím soutěží, přednášek ...)	0 – 10 %	0
		11 - 50 %	1
		51 – 100 %	2
Realizace zájmových kroužků k tématu UR	Počet zájmových kroužků školy, zaměřených na problematiku a podporu UR.	1 - 2	0
		3 - 4	1
		5 a více	2
Úroveň realizovaných aktivit školy	Aktivity, jež škola realizuje v rámci problematiky UR, jsou organizovány na školské, regionální, národní či mezinárodní úrovni.	Školské	0
		Regionální a národní	1
		Mezinárodní	2
Realizace aktivit školy k tématu UR	Počet aktivit školy zaměřených na problematiku UR realizovaných pouze na školské úrovni. (např. soutěže, výstavy...)	1 - 9	0
		10 - 14	1
		15 a více	2
Realizace aktivit školy k tématu UR s účastí veřejnosti	Počet aktivit zaměřených na problematiku UR organizovaných školou s účastí široké veřejnosti.	1 - 2	0
		3 - 4	1
		5 a více	2
Implementace environmentálního aspektu UR	Implementace environmentálních témat UR do školních předmětů a mimoškolních aktivit. (např. ochrana životního prostředí...)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2

Implementace sociálního aspektu UR	Implementace sociálních témat UR do <u>školních</u> předmětů a <u>mimoškolních</u> aktivit. (např. <i>chudoba, mír, zodpovědnost za své činy, zdraví, kultura...</i>)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2
Implementace ekonomického aspektu UR	Implementace ekonomických témat UR do školních předmětů a mimoškolních aktivit. (např. <i>rozvoj, hospodaření, výroba, spotřeba...</i>)	Ne - žádná implementace	0
		Implementace do jedné oblasti	1
		Implementace do obou oblastí	2
Zavádění nových vyučovacích metod	Tradiční výchova a vzdělání rozšířena o nové metody a formy výuky. (např. <i>projektové vyučování, diskuze, ankety, hry, případové studie, hraní rolí, pohyby v přírodě, exkurze, terénní vyučování ...</i>)	Ne – žádné	0
		V některých předmětech	1
		Ve všech předmětech	2
Dostupnost odborné literatury pro UR	Škola má k dispozici odbornou literaturu používanou pro výchovu a vzdělání k UR. (např. <i>metodické či pedagogické publikace, učebnice, brožury...</i>)	Ne - žádnou	0
		Pouze pro některé předměty	1
		Pro všechny předměty	2
Technické zabezpečení pro výchovu a vzdělání k UR	Škola má k dispozici kvalitní technické pomůcky používané pro výchovu a vzdělání k UR. (např. <i>odborné učebny, ekoplochy, naučné chodníky, audiovizuální zdroje ...</i>)	Ne – žádné	0
		Pouze pro některé předměty	1
		Pro všechny předměty	2
Využívání informačně komunikačních prostředků pro UR	Škola pravidelně využívá všechny dostupné prostředky zvyšující informovanost a komunikaci v oblasti UR. (např. <i>školní rozhlas, časopis, nástěnka, počítače, internet...</i>)	Ne – žádné	0
		Pouze některé	1
		Všechny dostupné	2

III. Indikátory zdraví a sociálního prostředí

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Přítomnost negativních sociálně ekonomických faktorů	V prostředí školy se vyskytly negativní sociálně-ekonomické faktory. (např. <i>špatná finanční situace školy, direktivní styl řízení či vyučování, konflikty...</i>)	Ano - minimálně jeden	0
		-	1
		Ne - žádné	2
Realizace opatření na minimalizaci rizikových faktorů	Škola realizuje aktivity, jež mají za cíl snížit, odstranit či předcházet vzniku fyzikálních, chemických, biologických, sociálně-ekonomických rizikových faktorů zdraví. (např. <i>protihlukové bariéry, zateplení, klimatizace, dezinfekce...</i>)	Ne - žádné	0
		1 realizovaná aktivita	1
		2 a více realizovaných aktivit	2
Počet zmeškaných hodin	Procento všech zmeškaných hodin ze zdravotního důvodu k celkovému počtu vyučovacích hodin přepočteno na jeden subjekt školy.	31 – 100 %	0
		11 – 30 %	1
		0 – 10 %	2

Počet evidovaných úrazů	Celkový počet školních pracovních úrazů evidovaných školou.	Více než 6 úrazů	0
		1 – 5 úrazů	1
		Žádný evidovaný úraz	2
Výskyt návykových látek	Ve škole se objevily případy výskytu užívání návykových látek způsobujících závislost. (např. drogy, alkohol, tabákové výrobky...)	Ano - minimálně jeden	0
		-	1
		Ne - žádné	2
Úroveň stravování	Procento žáků, pedagogů a dalších subjektů školy pravidelně se stravujících k celkovému počtu. (oběd + pitný režim)	0 – 50 %	0
		51 – 75 %	1
		76 – 100 %	2
Úroveň participace	Účast subjektů školy (žáci, pedagogové, další zaměstnanci) a široké komunity (rodíče, instituce...) na chodu školy.	Ne - žádná	0
		Na úrovni školské	1
		Na úrovni široké komunity	2
Školní integrace	Škola integruje žáky se speciálními výchovně - vzdělávacími potřebami.	Ne	0
		-	1
		Ano	2
Příprava aktivit z oblasti výchovy a vzdělání k UR pro veřejnost	Škola realizuje prostřednictvím svých pedagogů výchovně - vzdělávací aktivity pro širokou veřejnost. (např. workshopy, školení, semináře, přednášky, besedy ...)	Ne – žádné	0
		1 – 4 aktivity	1
		5 a více aktivit	2
Účast na tvorbě místního prostředí	Škola se aktivně podílí svými aktivitami na tvorbě místního prostředí. (např. prostřednictvím umístění ptačích budek, starost o útulky, čištění potoků, přikrmování zvířat, tvorba naučných chodníků, výsadba stromů, obnova místních tradic a kultury, finanční sbírky ...)	1 – 3 aktivity	0
		4 – 7 aktivity	1
		8 a více aktivit	2
Účast na tvorbě globálního prostředí	Škola se aktivně podílí na tvorbě globálního prostředí. (např. prostřednictvím peticí, kampaní, adopce na dálku, Den Země, ETM a EDBA ...)	1 aktivita	0
		2 aktivity	1
		4 a více aktivit	2

IV. Indikátory provozní

Indikátor	Charakteristika indikátoru	Kritéria	Hodnota
Nakládání s odpady	Škola má vypracovaný detailní postup jak nakládat s odpady. K postupu bylo provedeno školení a samotný dokument je umístěn na veřejně dostupném místě.	Ne – žádný dostupný postup	0
		Vypracovaný postup není umístěn na veřejně dostupném místě či k němu nebylo provedeno školení	1
		Vypracovaný postup je na veřejně dostupném místě i k němu bylo pořádáno školení	2

Minimalizace odpadů	Škola realizuje aktivity zaměřené na minimalizaci vzniku odpadů. (<i>např. omezení nákupu jednorázových výrobků, znovu využití papíru ...</i>)	Ne - žádné	0
		1 – 2 aktivity	1
		3 a více aktivit	2
Znovuvyužití odpadu	Škola realizuje aktivity zaměřené na znovu využití odpadu. (<i>např. sběr papíru, burzy knih, hraček, šatstva...</i>)	Ne - žádné	0
		1 – 2 aktivity	1
		3 a více aktivit	2
Celoroční separace odpadu	Škola realizuje celoročně sběr separovaného odpadu, a to přímo v místě jeho vzniku či v prostorách na to určených.	Ne - žádný	0
		Separace 3 komodit	1
		Separace alespoň 6 komodit	2
Třídění bioodpadu	Škola zhodnocuje bioodpad, a to sama prostřednictvím svých kompostéru či za pomoci externí organizace.	Ne - nerealizuje	0
		-	1
		Ano - realizuje	2
Realizace technických opatření na snížení spotřeby vody	Procento vyměněných záchodových splachovačů za dvojfázové k celkovému počtu.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
	Procento vyměněných vodovodních baterií za baterie na fotobuňku nebo pákové baterie k celkovému počtu.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Roční spotřeba vody	Celkové množství spotřebované vody přepočtené na jeden subjekt školy.	Poměr > 1	0
		Poměr = 1	1
		Poměr < 1	2
Realizace technických opatření na snížení spotřeby energie	Procento vyměněných žárovek za úspornější světelné zdroje k celkovému počtu.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
	Procento místností s nainstalovanými termostatickými regulátory k celkovému počtu místností školy.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Roční spotřeba elektrické energie	Celkové množství spotřebované elektrické energie v daném školním roce k roku předchozímu.	Poměr > 1	0
		Poměr = 1	1
		Poměr < 1	2
Roční spotřeba tepelné energie	Celkové množství spotřebované tepelné energie v daném školním roce k roku předchozímu.	Poměr > 1	0
		Poměr = 1	1
		Poměr < 1	2
Realizace technických opatření zaměřených na snížení vlivu dopravy na ŽP	Celkový počet aktivit, jež škola realizuje za účelem snížení vlivu dopravy na životní prostředí. (<i>např. umístění stojanů na kola, omezení vjezdu osobních aut do areálu školy ...</i>)	Ne - žádné	0
		1 aktivita	1
		2 a více aktivit	2

Nákup environmentálně šetrnějších výrobků	Podíl spotřebního zboží a drobného hmotného majetku (DHM) s pozitivním vlivem na UR Indikátor sleduje podíl veškerého nakupovaného zboží (spotřebního materiálu i DHM) s prokazatelným pozitivním vlivem na UR.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Nákup výrobků z lokálních zdrojů	Procento lokálních dodavatelů z celkového počtu dodavatelů.	0 – 30 %	0
		31 – 60 %	1
		61 – 100 %	2
Nákup biopotravin	Procento certifikovaných druhů biopotravin k celkovému počtu nakupovaných potravin.	0 – 20 %	0
		21 – 50 %	1
		51 % a více	2

VAZBA NA JINÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Mezinárodní dokumenty:

- Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj
- Měníme náš svět: Agenda udržitelného rozvoje do roku 2030
- Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu

Národní dokumenty:

- Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015
- Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020

Místní dokumenty:

- Strategický plán pro udržitelný rozvoj města Chrudim 2016 - 2030

POUŽITÉ ZDROJE

- Metodická podpora pro výuku průřezových témat v základních školách Praha, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, červen 2011, 1. vydání ISBN: 978-80-87000-76-2
- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice Součást implementace směrnice č. 90/313/EHS, o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí
- Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2007 až 2009
- Předpis č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí
- Cíle a indikátory pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu v české republice, Lenka Broukalová, Miroslav Novák, 2011
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)
- <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/Zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje>
- Indikátory trvalo udržitelného rozvoje škol, Janka Šimonovčová, Michal Šudý, 2008, ISBN 978-80-8083-614-6